

Drikkevannskilder må beskyttes mot forurensning

Vann er vårt viktigste næringsmiddel. Norske vannverk bruker i stor grad overflatevannkilder til produksjon av drikkevann. Drikkevannskildene er under stadig press og må beskyttes best mulig mot forurensende utbygging og aktivitet. Både vannbransjen, politikere og myndigheter må ta sin del av ansvaret for å sikre vårt felles drikkevann.

Drikkevannskilder

Norge er et velsignet vannrikt land, som fra naturens side har årlige ferskvannsressurser på hele 377 milliarder kubikkmeter vann. Det betyr at vi i teorien har nok vann til å kunne forsyne alle verdens innbyggere med 150 liter vann daglig. Men det er ikke aktuelt å gjøre det i praksis, da det vil være billigere og bedre for vannfattige land å igangsette avsalting av sjøvann eller boring av dypere brønner.

Grovt sett skiller vi mellom to typer vannkilder til drikkevannsformål: Overflatevannkilder og grunnvannskilder. Overflatevannkilder er innsjøer og elver, og ca 90 % av innbyggerne får vann fra vannverk som bruker overflatevann. Grunnvann fra løsavsetninger, fjell og oppkommer er også av vesentlig betydning for vannforsyningen globalt, men bare ca 10 % av innbyggerne får vann fra slike vannverk i Norge. Sjøvann som avsaltes og oppsamlet regnvann benyttes også visse steder som vannkilder.

Selv om Norge har mye friskt og rent vann, må vannkildene beskyttes og forvaltes på en god måte. Ofte ligger vannkildene i nærheten av

byer og tettsteder. Hvor mye beskyttelse den enkelte drikkevannskilde har mot forurensning vil ofte være en kombinasjon av:

- historisk utvikling
- regelverket og myndighetenes krav
- hva som har vært ansett som vannfaglig forsvarlig
- hva som har vært politisk ønskelig og økonomisk akseptabelt

Truslene mot vannkvaliteten er i dag mange. Økt utbygging og økt ferdsel ved vannkildene representerer en forurensningstrussel mot drikkevannet vårt. Økt mengde forurensninger vaskes ut i vannkildene, bl.a. som følge av klimaendringene.

Vannbehandling – et supplement

Vannverkene er underlagt strenge krav til vannkvalitet og leveringsikkerhet. Vannkvalitetskravene

omfatter fysiske, kjemiske og mikrobiologiske parametre. Vannkildebeskyttelse, vannbehandling, trygg distribusjon samt kvalitetskontroll er fire viktige premisser for å få et godt og trygt drikkevann i krana.

Av innbyggerne som fikk vann fra kommunale vannverk i 2020, fikk 98,6 % vann som tilfredstilte mikrobiologiske krav, 98 % fikk vann med tilfredsstillende farge, mens 96,7 % hadde tilfredsstillende surhetsgrad (pH) på drikkevannet. Det er god kvalitet på den norske offentlige vannforsyningen!

Selv om de fleste vannverk har bygget vannbehandlingsanlegg som skal kunne fjerne eventuelle forurensninger

i vannet, er det likevel viktig å beskytte drikkevannskildene best mulig. Det er god helse- og sikkerhetspolitikk og samfunnsøkonomi å hindre forurensning av vannet framfor å bygge dyre vannbehandlingsanlegg, som uansett kan vise seg utilstrekkelige hvis det dukker opp nye typer forurensninger. Bare et mindretall av norske vannverk har i dag rensetrinn for å fjerne kjemisk forurensning. Store drikkevannskilder som ikke kan beskyttes fullt ut, som Glomma og Mjøsa, må uansett beskyttes best mulig og ha tilstrekkelig sikkerhet i vannbehandlingen.

Rorevann, Arendal.

Norsk Vann mener

Vann er vårt viktigste næringsmiddel. Vi må som samfunn ha en restriktiv holdning til arealbruk og aktiviteter ved drikkevannskilder for å kunne levere et godt og trygt drikkevann både nå og for kommende generasjoner. Norsk Vann mener det er viktig at det satses på flere fronter:

- 1) Lokalpolitikere må sørge for best mulig beskyttelse av drikkevannskilder i sin håndtering av arealplaner, reguleringsplaner og utbyggingssaker, og i behandlingen av hovedplaner og beredskapsplaner.
- 2) Statlige helse- og miljømyndigheter må sørge for tilstrekkelige ressurser i sitt tilsynsapparat til å sikre at drikkevannshensyn ivaretas på en tilfredsstillende måte i planprosesser og vedtatte planer og tillatelser etter plan- og bygningsloven. Her har Mattilsynet et spesielt ansvar.
- 3) Norsk Vann og vannbransjen må sørge for kunnskapsutvikling og nødvendige verktøy for kommunene og vannverkene, jf. Norsk Vann sine mange veiledninger om drikkevannskilder, vannbehandling og kvalitetssystemer.

Norsk Vann er den nasjonale interesseorganisasjonen for vannbransjen. Organisasjonen skal bidra til rent vann og en bærekraftig utvikling av bransjen gjennom å sikre gode rammebetingelser, kompetanseutvikling og samhandling. Norsk Vann eies av norske kommuner,

kommunalt eide selskaper, kommunenes driftsassistanser og enkelte private samvirkevannverk. Norsk Vann representerer 324 kommuner med ca. 98 % av landets innbyggere. En rekke leverandører, rådgivere mv. er tilknyttede medlemmer.

Norsk Vann BA

Vangsvegen 143
2321 Hamar
Telefon: 62 55 30 30
E-post: post@norskvann.no
www.norskvann.no